

HANDLINGSPLAN FOR ELEVENES FYSISKE OG PSYKOSOSIALE SKOLEMILJØ

En følelse av å være god nok

Alle elever ved Grane barne- og ungdomsskole skal ha et trygt og godt fysisk og psykososialt skolemiljø, som fremmer helse, trivsel og læring.

Forord

«Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.»

§9a i Opplæringsloven sikrer nulltoleranse mot mobbing, en tydelig og handlingsrettet aktivitetsplikt og et sikkerhetsnett for elever og foreldre hvis man opplever at skolen ikke raskt nok iverksetter tiltak.

Lovendringene er en oppfølging av NOU 2015: 2 Å høre til (Djupedal utvalget). Stortinget besluttet å gjennomføre svært mye av det Djupedal utvalget mente var riktige grep å ta for å sikre elevene et bedre rettsvern.

– Ingen i skolen skal kunne snu seg vekk, si de ikke visste, bagatellisere elevens opplevelse eller la være å gripe inn og håpe at det går over, sier kunnskapsministeren.

Med dagens regelendring vil barn og foreldre få hjelp dersom skolen ikke følger opp mobbesaker. Fylkesmannen blir førsteinstans for klager fra elever og foreldre. Denne ordningen skal være enklere, raskere, mer brukerorientert og mer effektiv enn i dag.

Fylkesmannen og Utdanningsdirektoratet vil også få rett til å vedta hva kommunen skal gjøre i enkeltsaker, og rett til å gi tvangsmulkt eller dagbøter for å presse fram endring der det trengs. Det er viktig at rektor er informert om den aktuelle mobbesaken *før* fylkesmannen blir kontaktet. Saker som ikke har vært tatt opp med skolens ledelse, vil bli avvist, da det er skoleledelsens ansvar å ivareta alle elevenes skolemiljø. Har det ikke skjedd tiltak seinest fem dager etter at ledelsen er varslet, skal fylkesmannen kontaktes.

– Det viktigste for oss har vært å få på plass en barnevennlig ordning som virker, slik at elever som mobbes raskt får den hjelpen de trenger. Mobbing skal ikke skje. Men når det skjer må vi ha et regelverk som fungerer. Det får vi nå, sier Kunnskapsministeren.

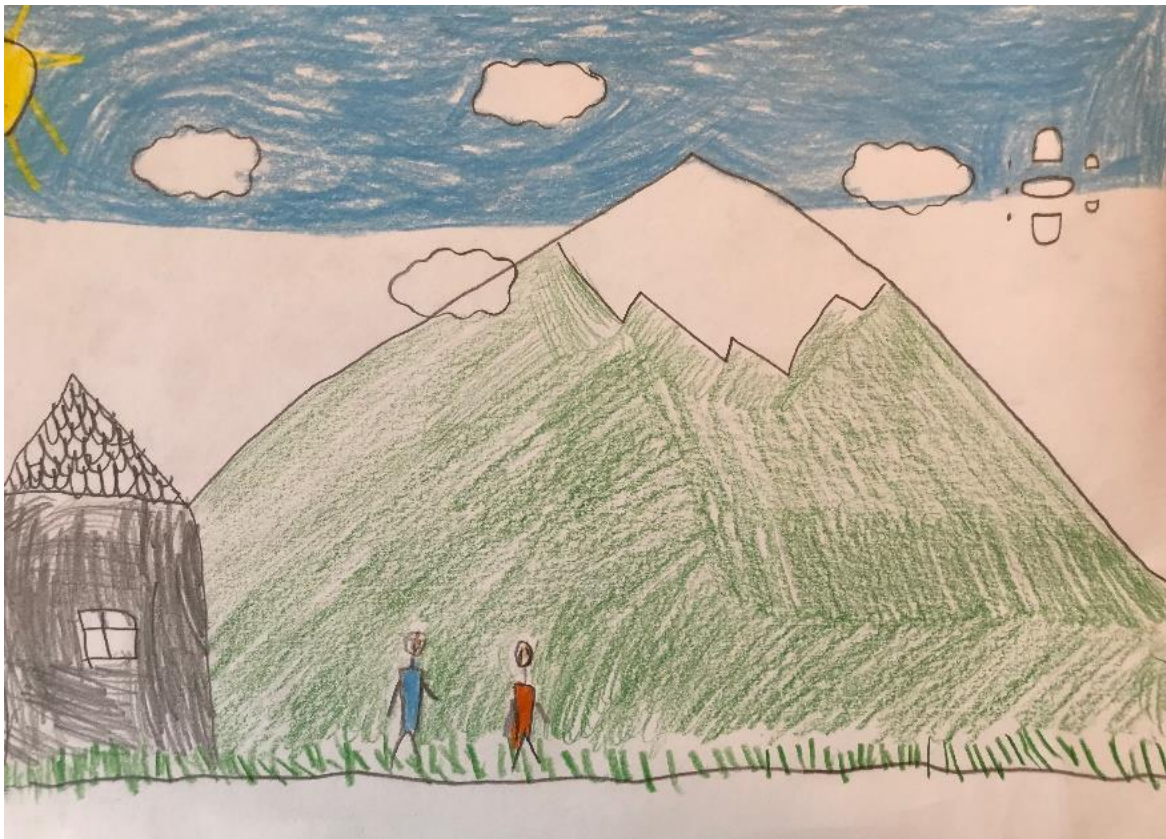
Fylkestinget i Nordland har vedtatt at fylket skal ha et eget mobbeombud.

Mobbeombudet skal passe på at alle barn i barnehager, elever i grunnskole og videregående opplæring har et godt psykososialt læringsmiljø. Lasse Knutsen er mobbeombud i Nordland.

Alle tegningene i denne planen er tegnet av 3. klasse på Grane barne- og ungdomsskole, skoleåret 2018/19

Innhold

Forord	2
1. Mål og visjon ved etablering av ny handlingsplan	4
2. Forutsetninger for et godt og trygt læringsmiljø.....	5
2.1 Hva definerer et godt læringsmiljø?.....	5
2.2. Skolens rutiner for å fremme et godt læringsmiljø	6
Trivselsregler i klasserom	6
Spørreundersøkelser og elevsamtaler	6
Ordensreglement og tilsyn	6
De ansattes relasjonskompetanse	6
2.3 Elevenes medvirkning - Å bli inkludert, verdsatt og hørt	7
2.4 Skole/hjem- samarbeid	8
2.5 Holdningsskapende arbeid	9
2.6 Forebyggende tiltak.....	10
3. Personalets handlingsplikt etter §9a i opplæringsloven	11
3.1 Alles ansvar.....	11
3.2 Rektors ansvar	12
3.3 Kontaktlærers ansvar	12
3.4 Sosiallærers ansvar	12
4. Håndtering av krenkelser	13
4.1 Rutiner for varsling	13
4.2 Aktuelle tiltak	13
4.3 Hvem kan tiltak rette seg mot	14
5. Lovverk- Opplæringsloven Kapittel 9 A: Elevane sitt skolemiljø	15
§ 9 A-1. Verkeområde for kapitlet.....	15
§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø	15
§ 9 A-3. Nulltoleranse og systematisk arbeid.....	15
§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø	16
§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev	16
§ 9 A-6. Fylkesmannen si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker	17
§ 9 A-7. Det fysiske miljøet.....	17
§ 9 A-8. Elevdeltaking i arbeidet med skolemiljøet.....	18
§ 9 A-9. Informasjonsplikt og rett til å uttale seg.....	18
6. Kilder.....	19
7.0 Underskrift.....	21

1. Mål og visjon ved etablering av ny handlingsplan

Det er lovfestet en nulltoleranse mot mobbing i skolen, noe som innebærer en tydelig og handlingsrettet aktivitetsplikt for alle ansatte i skolen (se Opplæringsloven s.) Alle voksne som jobber i skolen skal følge med, gripe inn, og melde fra til rektor dersom de oppdager at en elev blir mobbet eller krenket. Elevene og foreldrene skal også melde fra hvis læringsmiljøet er utrygt for elevene. Skolen har fem arbeidsdager på seg for å iverksette tiltak. Blir ikke dette gjort, kan foreldre og elever klage saken til Fylkesmannen.

Grane barne- og ungdomsskole har følgende mål og visjon ved etablering og bruk av handlingsplan mot mobbing:

«Alle elever ved Grane barne- og Ungdomsskole skal ha et trygt og godt fysisk og psykososialt skolemiljø, som fremmer helse, trivsel og læring.»

2. Forutsetninger for et godt og trygt læringsmiljø

Et velfungerende og trygt skolemiljø skapes gjennom et kunnskapsbasert og systematisk arbeid i hverdagen. Det er flere faktorer som stiller inn: Læringsmiljø, elevmedvirkning og skole/hjem-samarbeidet.

2.1 Hva definerer et godt læringsmiljø?

Et godt læringsmiljø skapes i klasserommet, og lærerens kompetanse i klasseledelse er viktig for alle elevers faglige og sosiale utvikling. Det er spesielt fire områder som må jobbes med i det daglige:

- **En positiv og støttende relasjon til hver enkelt elev:** En positiv relasjon mellom lærer og hver enkelt elev er en forutsetning for å lykkes med velfungerende regler og rutiner. Det handler om lærerens vilje til å bry seg om alle elevene, vise interesse for den enkelte og hans eller hennes situasjon, være støttende og ha forventninger om utvikling.
- **Etablering av en god læringskultur og et læringsfellesskap:** En positiv læringskultur oppmuntrer til læring. Elever må oppleve at det er lov å prøve og feile, og at det er lov å gjøre sitt beste på skolen.
- **Etablering av struktur, regler og rutiner:** Struktur, regler og rutiner er virkemidler for å fremme læring og trivsel på skolen
- **Tydelige forventninger og motivering av elevene:** Elever blir motiverte av å mestre. Læreren må ha tydelige positive forventninger til elevenes faglige og sosiale utvikling og støtte dem i læringsarbeidet.

2.2. Skolens rutiner for å fremme et godt læringsmiljø

Trivselsregler i klasserom

Alle klasser skal utforme trivselsregler i klasserommet i samarbeid mellom lærere og elever. Disse skal henge synlig i hvert rom og publiseres på skolens hjemmeside slik at foreldrene kan se de.

Spørreundersøkelser og elevsamtaler

Vi gjennomfører systematisk kartlegginga av skolemiljøet gjennom spørreundersøkelser og elevsamtaler. En ikke-anonym trivselsundersøkelse tas både høst og vår (Spekterundersøkelsen). Elevundersøkelsen fra Utdanningsdirektoratet tas på 5.-10. trinn før jul. Elevundersøkelsen fra Høgskolen Innlandet tas på 1.-4. klasse før jul.

Det gjennomføres planlagte elevundersøkelser på alle trinn to ganger i året. Kontaktlærer har ansvar for dette.

Ordensreglement og tilsyn

Skolen har gode rutiner for tilsyn både i skoletiden og til bussholdeplassen etter skoletid. De som har inspeksjon må aktivt observere og være tydelig tilstede for elevene og hjelpe disse i det sosiale samspillet. Alle voksne har ansvar for alle skolens elever, og skal derfor være godt informert om alle elever og håndtere alle elever ut fra elevenes behov.

De ansattes relasjonskompetanse

Ansatte skal ha kunnskap om hvordan klasseledelse og relasjonsbygging virker forebyggende mot mobbing og krenkelser. Alle ansatte skal vite at de har ansvar for relasjonene til elevene. Skolens ledelse har ansvar for å legge til rette for kompetanseheving og kollegaveiledning, og at det settes av tid til dette.

2.3 Elevenes medvirkning - Å bli inkludert, verdsatt og hørt

Elevmedvirkning handler om at alle elever skal bli hørt og ha mulighet til å påvirke sin egen skolehverdag. Medvirkning i form av å bli hørt, oppleve at man har verdi og få bidra, fremmer både helse, trivsel og læring.

Elever har rett til å bli hørt i alle saker som angår dem, inkludert planlegging, gjennomføring og vurdering av egen undervisning. Voksne har plikt til å ta elevenes synspunkter på alvor. Det slås fast i FNs konvensjon om barnets rettigheter, opplæringsloven, prinsipper for opplæringen og læreplanens overordnede del. Elevene skal respektere medelever og lærere ved å ta deres meninger på alvor. Respekt går begge veier og er en viktig del av en god skole.

Elevmedvirkning er noe som må gjennomsyre skolens struktur og kultur. Det er en måte å være sammen på, en måte å jobbe på og en holdning som involverer alle voksne i skolen, elever og foreldre.

Ved å støtte elevenes opplevelse av tilhørighet, kompetanse og medbestemmelse i skolen, rapporterer ungdom selv om bedre psykisk helse og større akademisk initiativ. Å bidra med noe som har betydning for oss selv og andre er viktig for å ha det bra i livet og for å kunne møte motgang. Derfor må elevmedvirkning starte allerede i første klasse.

Elevene vet hvordan det er å gå på skolen. Derfor er det viktig at elevene får påvirke sin egen skolehverdag. Hver enkelt elev på en skole har noe å bidra med som er betydningsfullt. Lærere og skoleledelse vet mye om skolen. Foreldre og storsamfunn vet også noe. Men det er elevene som vet mest om hvordan de liker å lære, og hva som gjør at de trives. En skole som lytter til elevene, blir mer tilpasset elevenes behov, og dermed en bedre skole.

Skolen skal gjøre elevene klare til å delta i det demokratiske samfunnet. Praktisk deltakelse i demokratiske prosesser gir økt forståelse for hvordan demokratiet fungerer. Alle grunnskoler skal ha elevråd, foreldreråd, skolemiljøutvalg og samarbeidsutvalg.

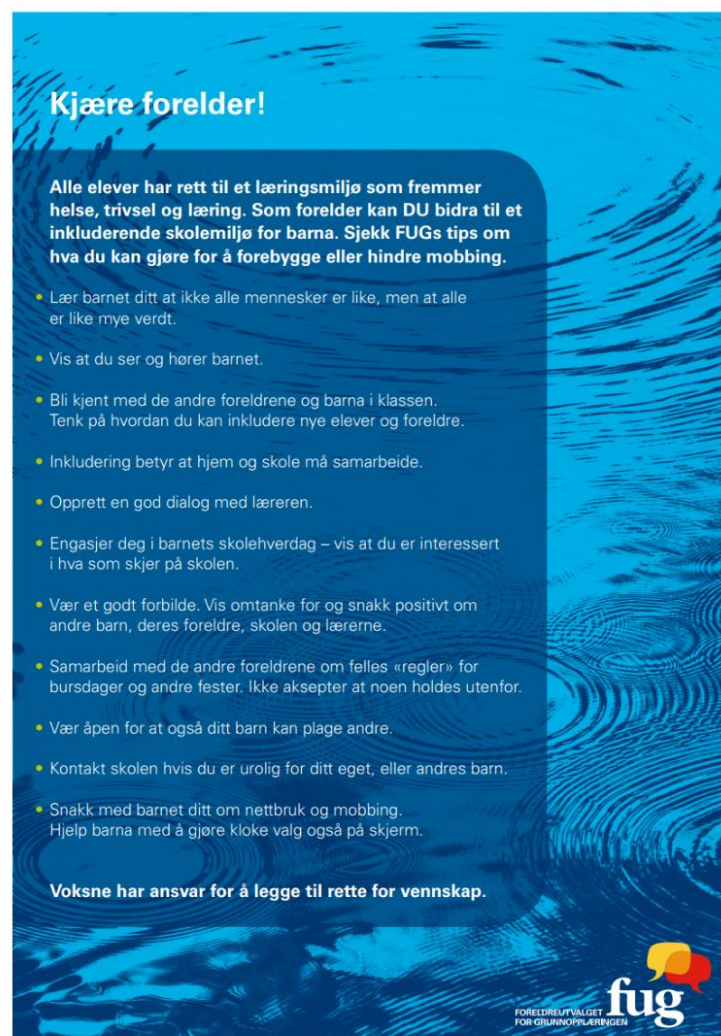
2.4 Skole/hjem- samarbeid

Forskning viser at et godt samarbeid mellom hjem og skole, der også foreldrene har en aktiv rolle, har positiv betydning for barn og unge på en rekke områder relatert til skolen. Det fører til bedre læringsutbytte, bedre selvregulering, bedre trivsel, færre atferdsproblemer, mindre fravær, gode relasjoner til medelever og lærere, bedre arbeidsvaner, en mer positiv holdning til skolen, bedre leksevaner og arbeidsinnsats og høyere ambisjoner med hensyn til utdanning.

Skoler som generelt har et godt læringsmiljø, er gjerne preget av gode samarbeidsrelasjoner på flere plan. Dette er skoler som har et «åpent» klima og er fleksible i møtet både med elever og med foreldre. Det er derfor viktig at foreldrene får informasjon om det som skjer i løpet av en skoledag, og at skolen får den informasjonen vi trenger for at barnet skal bli så godt ivaretatt som mulig i skoledagen.

Det gjennomføres foreldremøter minst to ganger i året. På høsten er det informasjonsmøter og på våren temamøter hvor foreldrekontaktene er aktive i å vurdere innholdet i møtene ut fra klassens behov. Se plan for foreldremøter ved Grane- og ungdomsskole.

Foreldrekontaktene arrangerer minst én sosial sammenkomst for foreldre og barn hvert skoleår.

Kjære forelder!

Alle elever har rett til et læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Som forelder kan DU bidra til et inkluderende skolemiljø for barna. Sjekk FUGs tips om hva du kan gjøre for å forebygge eller hindre mobbing.

- Lær barnet ditt at ikke alle mennesker er like, men at alle er like mye verdt.
- Vis at du ser og hører barnet.
- Bli kjent med de andre foreldrene og barna i klassen. Tenk på hvordan du kan inkludere nye elever og foreldre.
- Inkludering betyr at hjem og skole må samarbeide.
- Opprett en god dialog med læreren.
- Engasjer deg i barnets skolehverdag – vis at du er interessert i hva som skjer på skolen.
- Vær et godt forbilde. Vis omtanke for og snakk positivt om andre barn, deres foreldre, skolen og lærerne.
- Samarbeid med de andre foreldrene om felles «regler» for bursdager og andre fester. Ikke aksepter at noen holdes utenfor.
- Vær åpen for at også ditt barn kan plage andre.
- Kontakt skolen hvis du er urolig for ditt eget, eller andres barn.
- Snakk med barnet ditt om nettbruk og mobbing. Hjelp barna med å gjøre kloke valg også på skjerm.

Voksne har ansvar for å legge til rette for vennskap.

fug
FORELDREUTVALGET
FOR GRUNNSKOLELÆRNINGEN

2.5 Holdningsskapende arbeid

På Grane barne- og ungdomsskole jobbes det kontinuerlig med holdningsskapende arbeid, både i de daglige rutineene våre og gjennom større prosjekter.

Konkrete tiltak som gjennomføres:

- Zippys venner ¹for 1.-4. trinn gir barn bedre mestringsstrategier for å håndtere dagliglivets utfordringer og problemer.
- Alle elever skal lære å jobbe med alle. Å lære å jobbe med mennesker som er annerledes enn seg selv er en viktig kompetanse å ha med seg videre i livet. Dessuten er det viktig å skille mellom sak og person. I et gruppearbeid jobber man med sak, og klassen skal være et profesjonelt fellesskap.
- Godt skole-heimsamarbeid gjennom FAU-arbeid og opplæring av alle foreldrekontaktene
- Foreldremedvirkning for å bygge et godt klassemiljø
- Link til livet på ungdomsskolen – sosiallærer starter opp, kontaktlærerne overtar
- Forebygge digitale krenkelser gjennom å utvikle elevenes digitale dømmekraft.
- Godt samarbeid med faginstanser i kommunen som kan støtte og hjelpe med både enkeltelever og grupper av elever

¹ Zippys venner er et skoleprogram som skal lære elevene livsmestring gjennom å mestre dagliglivets utfordringer, å identifisere og snakke om følelser, og å støtte andre. Zippys venner er et tiltak for å jobbe systematisk med å fremme god psykisk helse og et godt psykososialt miljø.

2.6 Forebyggende tiltak

Forebyggende tiltak handler om at «it takes a village to raise a child». Skolen må forebygge i skolemiljøet, foreldrene må forebygge i hjemme miljøet og de som driver fritidsaktiviteter må gjøre på de arenaene hvor barn og unge er.

Disse tiltakene skal skolen gjøre:

- Foreldremøtene på våren skal ha faste tema som går på vennskap, inkludering, nettvett mm. Planen er godkjent av foreldreutvalg og FAU
- Fokus på uteskole og sosial læring
- Aldersblanding i valgfag og uteskole
- Fellesarrangementer som øker trivselen: felles avslutning jul, scene på biblioteket hvor elevene kan vise fram ting de har produsert, felles skiturer mm.
- Fellesaktiviteter i friminutt hvor elevene kan velge aktiviteter.
- Å lære seg til at alle har ulike talenter og ulike styrker. Å kunne vise kunnskap på ulike måter, både teoretisk og praktisk-estetisk. Legge opp til stor variasjon og stor takhøyde
- Trivselsfremmende tiltak gjennom elevrådet
- Fremme klassen som et kollektiv og legge til rette for samarbeidslæring
- Tydelig og varm klasseledelse og fokus på den gode time – fokus på relasjonsbygging
- De voksne har ansvar for å forbedre negative eller svake relasjoner til elevene, og jobber kontinuerlig for å styrke disse
- De voksne skal legge til rette for vennskap og for at alle elever lærer seg å jobbe med alle i klassen

3. Personalets handlingsplikt etter §9a i opplæringsloven

«Jeg arbeider kontinuerlig med å fremme et trygt og godt klasse- og gruppemiljø, og med å forebygge og avdekke alle krenkelser. Ved krenkelser griper jeg inn, varsler og bidrar i egnede tiltak til elevene opplever at de har et trygt og godt miljø.»

3.1 Alles ansvar

- Være gode rollemodeller for sosial samhandling i skolen
- Følge med på hva som skjer på skolen og gripe inn hvis vi ser krenkelser
- Gripe inn umiddelbart og stoppe situasjonen hvis vi overhører hatytringer eller observerer mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking
- Varsle rektor hvis vi ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dette skal sikre at rektor får oversikt over hvordan elevene har det på skolen og vil være et godt utgangspunkt for å følge opp enkeltsaker

3.2 Rektors ansvar

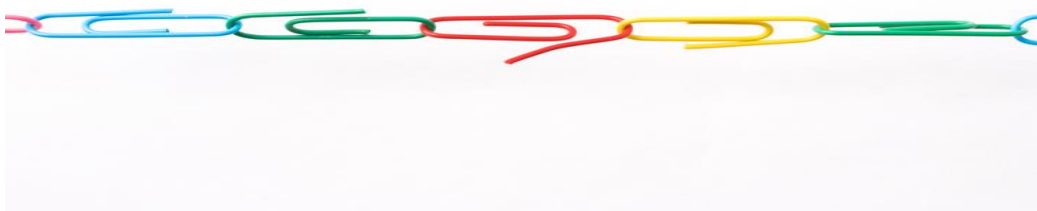
- Trygge miljøet gjennom økt voksentetthet både i friminutt og undervisning
- Trygge miljøet gjennom organisering både i friminutt og undervisning
- undersøke, samtale, observere og vurdere tiltak når saker blir meldt inn
- håndtere varslinger på en forsvarlig måte
- sørge for at alle som jobber på skolen vet at de har plikt til å gripe inn, og at de vet hvordan de skal gjøre dette
- varsle skoleeier ved alvorlige tilfeller
- følge opp at aktivitetsplaner blir gjennomført og at det dokumenteres hva som blir gjort
- Underskrive aktivitetsplan og vedlagte dokumenter når saken avsluttes
- Arkivere dokumentene elektronisk etter personvernreglementet

3.3 Kontaktlærers ansvar

- undersøke saken ved varsling. Dette gjøres ved å sette i gang observasjon og/eller samtaler
- sette inn egnede tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak
- følge opp tiltakene
- evaluere virkningen av tiltakene
- legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig
- Skrive aktivitetsplan for å dokumentere hvilke tiltak som har blitt gjort for å løse enkeltsaken. Planen skal være skriftlig og være skrevet i et format som kan tas ut og gis til fylkesmannen, hvis det er behov for det.
- Skolen har to dokumentasjonsplikter som kontaktlærer må gjennomføre når det opprettes sak:
 - dokumentere hvilke tiltak de *planlegger å gjennomføre* - gjennom en aktivitetsplan
 - dokumentere hva de *har gjort for å følge opp delpliktene* i hver enkelt sak, det vil si følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak.

3.4 Sosillærers ansvar

- gjennom delegasjon ta ansvar for oppfølging og arkivering av aktivitetsplaner og tilhørende dokumentasjon

4. Håndtering av krenkelser

4.1 Rutiner for varsling

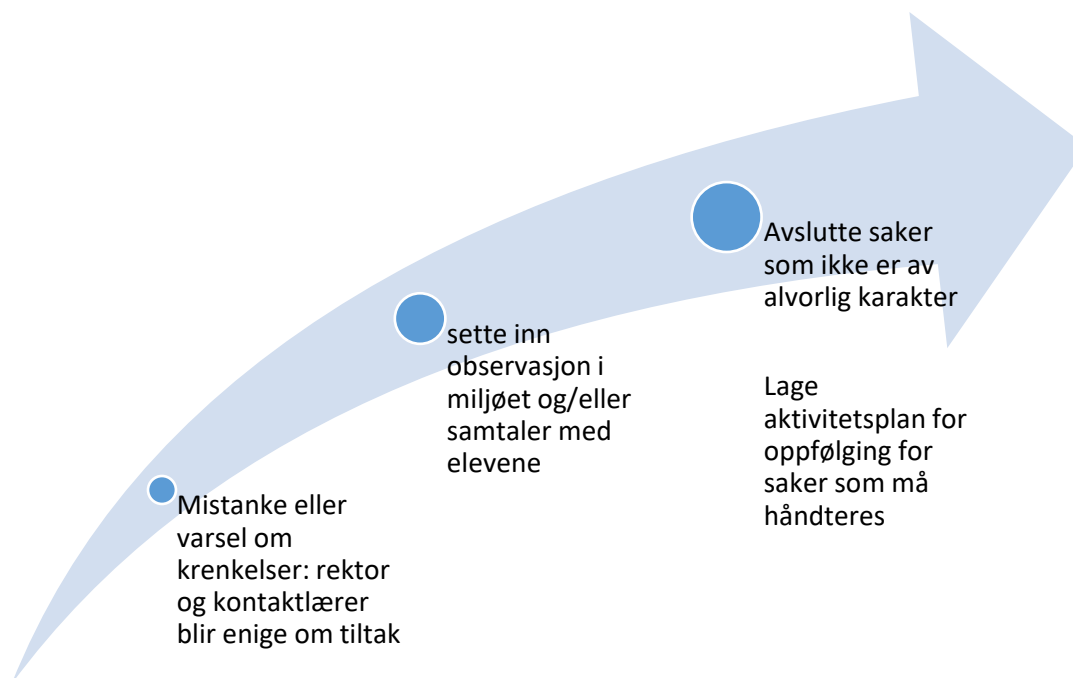
- Hvor raskt en sak skal varsles til rektor, må vurderes fra sak til sak. Alvorlige saker skal varsles straks. Andre saker kan det være forsvarlig å vente litt lenger med, for eksempel til slutten av skoledagen eller til ukentlige oppsummeringer.
- Foreldre skal umiddelbart varsles når tiltak settes inn hvor egne barn er involvert

4.2 Aktuelle tiltak

- Økt voksentetthet i både undervisning, friminutt og på skoleveien
- Trygge miljøet gjennom organisering av elevgrupper og særskilte ordninger i friminutt
- Oppfølging gjennom aktivitetsplan
- Ved alvorlige digitale krenkelser kontaktes politiet for veiledning
- Lovbrudd politianmeldes
- Ved alvorlige krenkelser kan enkeltelever bortvises fra skolen. Formålet med tiltak etter opplæringsloven kap. 9 A er ikke å sanksjonere enkeltelever, men å skape et trygt og godt skolemiljø for alle elever. Det kan imidlertid tenkes at en bortvisning av en elev som har brutt ordensreglementet, vil ha virkning som et tiltak for skolemiljøet for medelever. Eleven som bortvises bør få oppfølging i tiden han eller hun er bortvist.

4.3 Hvem kan tiltak rette seg mot

- den som blir mobbet eller krenket
- den eller de som mobber eller krenker
- tilskuere
- gruppe- eller klassemiljøet
- hele skolemiljøet

Rutiner ved Grane barne- og ungdomsskole for å undersøke saker som har blitt varslet

5. Lovverk- Opplæringsloven Kapittel 9 A: Elevane sitt skolemiljø

§ 9 A-1. Verkeområde for kapitlet

Kapitlet her gjeld for elevar i grunnskolen og den vidaregåande skolen. Kapitlet gjeld òg for elevar som deltek i leksehjelpordningar og i skolefritidsordningar, med unntak av §§ 9 A-10 og 9 A-11.

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3. Nulltoleranse og systematisk arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helse, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

§ 9 A-5. Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

§ 9 A-6. Fylkesmannen si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Fylkesmannen etter at saka er teken opp med rektor.

Fylkesmannen skal avgjere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt. Dersom saka ikkje er teken opp med rektor, eller om det er under ei veke sidan ho vart teken opp, skal Fylkesmannen avvise saka, med mindre særlege grunnar gjer dette urimeleg. Det same gjeld dersom saka ikkje gjeld skolemiljøet på skolen der eleven går når saka blir meldt til Fylkesmannen.

Skolen og skoleeigaren skal utan hinder av lovfesta teieplikt leggje fram alle opplysningar som Fylkesmannen meiner må til for å greie ut saka. Fylkesmannen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i Fylkesmannen si saksbehandling.

Kjem Fylkesmannen til at skolen ikkje har oppfylt aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5, kan Fylkesmannen vedta kva skolen skal gjere for å sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det skal setjast ein frist for gjennomføringa av vedtaket, og Fylkesmannen skal følgje opp saka. Fylkesmannen kan vedta reaksjonar etter skolen sitt ordensreglement, jf. § 9 A-10, eller at ein elev skal byte skole, jf. § 8-1 fjerde ledd.

Avgjerda til Fylkesmannen er eit enkeltvedtak og kan påklagast etter reglane i forvaltningsloven. Skoleeigaren har ikkje klagerett.

§ 9 A-7. Det fysiske miljøet

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndigheitene til kvar tid tilrår. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.

Dersom ein elev eller forelder eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningsloven som om det var gjort enkeltvedtak.

§ 9 A-8. Elevdeltaking i arbeidet med skolemiljøet

Elevane skal få ta del i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø.

Elevrådet kan oppnemne representantar til å vareta elevane sine interesser overfor skolen og styresmaktene i skolemiljø saker. Dersom det finst eit arbeidsmiljøutval eller liknande organ ved skolen, kan elevane møte med opp til to representantar når utvalet behandlar saker som gjeld skolemiljøet. Representantane skal bli kalla inn til møta med talerett og rett til å få meininga si protokollert. Dei skal ikkje vere til stades når utvalet behandlar saker som inneheld opplysningar som er omfatta av lovfesta teieplikt.

Representantane skal få den informasjonen dei treng, men ikkje opplysningar som er omfatta av lovfesta teieplikt. I den mon det trengst, har dei rett til opplæring for å skjømte oppgåvene og fritak frå undervisninga.

§ 9 A-9. Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 og om høvet til å melde saka til Fylkesmannen etter § 9 A-6.

Dersom skolen finn ut at noko ved skolemiljøet kan skade helsa til elevane, skal elevane og foreldra snarast mogleg varslast om det.

Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, skolemiljøutvalet, elevrådet og foreldra skal haldast informerte om alt som er viktig for skolemiljøet, og så tidleg som mogleg takast med i arbeidet med skolemiljøtiltak. Dei har rett til innsyn i all dokumentasjon som gjeld det systematiske arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø, og har rett til å uttale seg og komme med framlegg i alle saker som er viktige for skolemiljøet.

6. Kilder

Regjeringens plattform mot mobbing: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nulltoleranse-mot-mobbing-lovfestes2/id2565186/>

Elevmedvirkning: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/prinsipper-for-opplaringen2/elevmedverknad/>

Foreldreplakat om inkludering: <https://www.fug.no/foreldreplakat-om-inkludering.470659.en.html>

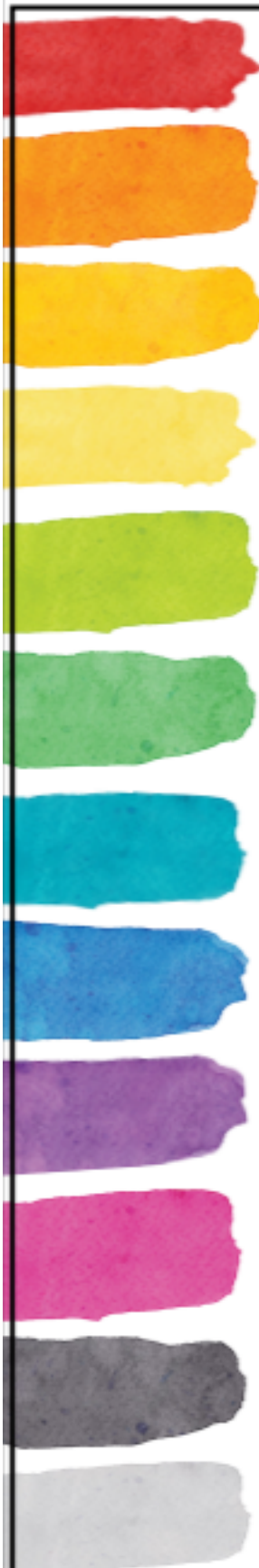
Likeverdplakat: <https://malimo.no/lhbt-likeverd-toleranse/>

Læringsmiljø: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/klasseledelse/struktur-og-regler/>

Opplæringsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Skole/hjem- samarbeid: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/hjem-skole-samarbeid/samarbeidet-mellom-hjem-og-skole/betydningen-av-skole-hjem-samarbeid/>

Zippys venner: <https://www.vfb.no/produkter-og-tjenester/skoleprogrammer/zippy/om-zippys-venner/>

**I DETTE KLASSEROMMET
ER ALLE LIKE MYE VERDT,**

uansett...

- hva du tror på.
- hvem du blir forelsket i.
- hvilken bakgrunn, etnisitet eller hudfarge du har.
- hvilket kjønn du er.
- hvordan kroppen din er.
- hvilke interesser du har.
- hvor mange likes du får.

DU ER EN AV OSS.
DU ER VELKOMMEN.

7.0 Underskrift

Skriv under hvis innholdet er lest og forstått. Svarslipp leveres til **kontaktlærer og arkiveres på elevens mappe.**

☐ Jeg har lest og forstått innholdet i dokumentet «Handlingsplan mot mobbing».

Navn

Sted

Dato